

Αρχές Οικονομικής Θεωρίας γ' λυκείου

οικονομικού
προσανατολισμού

Κιτσικοπούλου Πηνελόπη

περιλαμβάνει:

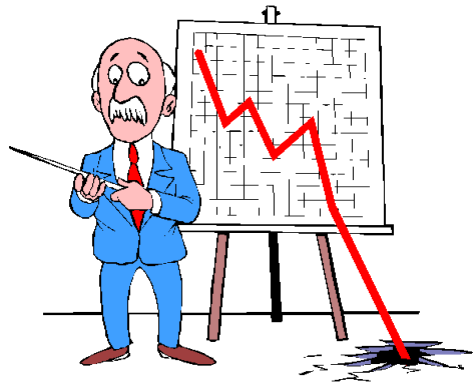
- Παρουσίαση βασικών σημείων θεωρίας
- Θεωρητικά ερωτήματα ανάπτυξης
- Ερωτήσεις τύπου «Σωστό – Λάθος»
- Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και αντιστοίχισης
- Ασκήσεις προς απάντηση
- Θέματα πανελλαδικών εξετάσεων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΒΑΣΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

Α' ΜΕΡΟΣ

(ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ)

ΒΑΣΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ- Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΑ ΚΡΟΥΣΟΥ- ΑΝΑΓΚΕΣ- ΠΡΟΪΟΝΤΑ Ή ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΓΑΘΑ- Η ΑΓΟΡΑ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΩΣΤΟΥ ΛΑΘΟΥΣ

- 1) Το ψυγείο στο σπίτι είναι στο σπίτι είναι καταναλωτικό αγαθό, ενώ το ψυγείο στο σούπερ μάρκετ είναι κεφαλαιουχικό αγαθό.
- 2) Καταναλωτά είναι μόνο τα καταναλωτικά αγαθά.
- 3) Το κύριο χαρακτηριστικό των οικονομικών αγαθών είναι ότι βρίσκονται σε περιορισμένες ποσότητες σε σχέση με τις ανάγκες που ικανοποιούν.
- 4) Η απλή οικονομία του Ροβινσώνα Κρούσου δεν χρειάζεται κεφάλαιο και τεχνολογία για να αναπτυχθεί.
- 5) Η οικονομική επιστήμη δεν μελετά το πρόβλημα της διανομής των προϊόντων στις ανεπτυγμένες χώρες.
- 6) Η επιλογή της τεχνολογίας παραγωγής είναι ένα από τα θέματα που απασχολούν την οικονομική επιστήμη.
- 7) Την οικονομία ενδιαφέρουν οι οικονομικές ανάγκες , εκείνες δηλαδή που για την ικανοποίησή τους χρησιμοποιούνται οικονομικά αγαθά.
- 8) Η τεράστια ανάπτυξη των μέσων μαζικής επικοινωνίας οδήγησε στην αύξηση των αναγκών των καταναλωτών.
- 9) Κεφαλαιουχικά αγαθά είναι εκείνα που χρησιμοποιούνται για την άμεση ικανοποίηση των αναγκών του ανθρώπου.
- 10) Το μαγνητόφωνο ενός παιδιού είναι καταναλωτό αγαθό.
- 11) Καταναλωτά και καταναλωτικά αγαθά είναι ταυτόσημες έννοιες.
- 12) Η συνήθεια αποτελεί μία από τις ιδιότητες των αναγκών.
- 13) Το αν ένα προϊόν μπορεί να χρησιμοποιηθεί μία ή περισσότερες φορές , καθορίζει και τον χαρακτηρισμό του ως καταναλωτό ή διαρκές αγαθό.
- 14) Το πλαστικό ποτήρι που χρησιμοποιούμε για να πίνουμε αναψυκτικά είναι καταναλωτό αγαθό.
- 15) Η μουσική ενός λυράρη είναι υλικό αγαθό.
- 16) Το αυτοκίνητο μίας οικογένειας είναι καταναλωτικό αγαθό, ενώ το αυτοκίνητο που χρησιμοποιεί ένα μεσιτικό γραφείο για να εξυπηρετεί τις ανάγκες του, είναι κεφαλαιουχικό αγαθό.
- 17) Η θερμότητα του Ήλιου είναι οικονομικό αγαθό.
- 18) Το νερό είναι ελεύθερο αγαθό , ενώ το εμφιαλωμένο νερό είναι οικονομικό αγαθό.
- 19) Το σχολικό βιβλίο που διανέμεται δωρεάν είναι ελεύθερο αγαθό.
- 20) Το βιβλίο που κρατάτε στα χέρια σας είναι καταναλωτικό αγαθό.

- 21) Η έννοια της αγοράς περιορίζεται στον γεωγραφικό χώρο όπου γίνονται αγοραπωλησίες.
- 22) Συχνά οι αγορές αναφέρονται με το όνομα των αγαθών που είναι αντικείμενο αγοραπωλησίας.
- 23) Η εξέλιξη είναι μία από τις ιδιότητες των αναγκών.
- 24) Πολλαπλασιασμός των αναγκών, σημαίνει δημιουργία νέων αναγκών.
- 25) Η τεχνολογία συμβάλλει στην εξέλιξη και όχι στον πολλαπλασιασμό των αναγκών.
- 26) Οι ανάγκες ως σύνολο είναι απεριόριστες ή ακόρεστες , αλλά καθεμιά ανάγκη ξεχωριστά υπόκειται σε προσωρινό κορεσμό.
- 27) Οι δρόμοι, τα πλοία και οι σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος , εντάσσονται στα κεφαλαιουχικά αγαθά.
- 28) Η οικονομία ως επιστήμη περιγράφει και αναλύει τους τρόπους με τους οποίους λαμβάνονται οι οικονομικές αποφάσεις των ατόμων και την αλληλεπίδραση αυτών των αποφάσεων, μέσω του μηχανισμού της αγοράς.
- 29) Το πιεστήριο ενός τυπογραφείου είναι υλικό, διαρκές και καταναλωτικό αγαθό.
- 30) Οι υπηρεσίες που προσφέρει ένας ιδιωτικός εκπαιδευτικός είναι εμπόρευμα, ενώ οι ίδιες υπηρεσίες όταν προσφέρονται από έναν εκπαιδευτικό του δημοσίου , δεν είναι εμπόρευμα.
- 31) Τα ελεύθερα αγαθά αποτελούν αντικείμενο της πολιτικής οικονομίας.
- 32) Η έννοια της αγοράς, δεν περιορίζεται σε έναν γεωγραφικό τόπο, αλλά περιλαμβάνει και όλα εκείνα τα μέσα με τα οποία μπορεί να πραγματοποιηθεί μία αγοραπωλησία και όλους τους σχετικούς χώρους.
- 33) Διαρκή είναι μόνο τα κεφαλαιουχικά αγαθά.
- 34) Καταναλωτά αγαθά είναι εκείνα που μόνο μία φορά μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον σκοπό που έχουν παραχθεί.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΤΥΠΟΥ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

- 1) Προσωρινός κορεσμός μίας ανάγκης ξεχωριστά σε μία συγκεκριμένη χρονική περίοδο σημαίνει:
- α) την αύξηση της έντασης της συγκεκριμένης ανάγκης
 - β) τη σταθερή κατανάλωση ποσότητας ενός αγαθού που χρησιμοποιείται για την ικανοποίηση της συγκεκριμένης ανάγκης.
 - γ) την αύξηση της ποσότητας που καταναλώνεται από ένα αγαθό, μέχρι τη πλήρη ικανοποίηση της συγκεκριμένης ανάγκης.
 - δ) όλα τα παραπάνω.

8) Η έννοια της αγοράς περιλαμβάνει:

- α) Τη λαϊκή αγορά στη γειτονιά σας.
- β) τον εμπορικό δρόμο της περιοχής σας
- γ) τις αγοραπωλησίες μέσω τηλεφώνου και διαδικτύου
- δ) όλα τα παραπάνω.

9) Οικονομικά αγαθά είναι μόνο:

- α) τα υλικά αγαθά
- β) τα καταναλωτικά αγαθά
- γ) εκείνα που παράγει ο άνθρωπος
- δ) τα υλικά και τα διαρκή αγαθά.

10) Καταναλωτά είναι τα αγαθά τα οποία χρησιμοποιούνται :

- α) αποκλειστικά από τους καταναλωτές
- β) μόνο στην παραγωγική διαδικασία
- γ) μία μόνο φορά για τον σκοπό που έχουν παραχθεί.
- δ) πολλές φορές για τον σκοπό που έχουν παραχθεί.

11) Καταναλωτικά αγαθά είναι εκείνα:

- α) που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή άλλων αγαθών.
- β) που μόνο μία φορά μπορούν να χρησιμοποιηθούν για το σκοπό που έχουν παραχθεί
- γ) που έχουν μόνο υλική υπόσταση
- δ) που χρησιμοποιούνται για την άμεση ικανοποίηση των αναγκών των ανθρώπων.

12) Το κύριο χαρακτηριστικό των οικονομικών αγαθών είναι ότι :

- α) βρίσκονται σε απεριόριστες ποσότητες
- β) επαρκούν για την ικανοποίηση των βασικών αναγκών του ανθρώπου.
- γ) βρίσκονται σε περιορισμένες ποσότητες σε σχέση με τις ανάγκες που ικανοποιούν.
- δ) Δεν είναι αποτέλεσμα της παραγωγικής προσπάθειας των ανθρώπων.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΩΣΤΟΥ ΛΑΘΟΥΣ

- 1) Η γεωγραφική θέση όπου είναι εγκατεστημένο το νοικοκυριό δεν επηρεάζει τις οικονομικές του αποφάσεις.
- 2) Στις μικρές επιχειρήσεις η προσπάθεια μεγιστοποίησης του κέρδους είναι φανερή και προγραμματισμένη.
- 3) Σκοπός κάθε νοικοκυριού είναι η ευτυχία των παιδιών του.
- 4) Το κράτος έχει σκοπό την αύξηση των εισπράξεων από τους φόρους.
- 5) Το εργατικό σωματείο ενδιαφέρεται κυρίως για την ανάπτυξη της οικονομίας.
- 6) Σκοπός της επιχείρησης είναι το μεγάλο κέρδος.
- 7) Το κράτος είναι η ισχυρότερη συλλογική οντότητα μετά την επιχείρηση.
- 8) Οι όροι εργατικό σωματείο, εργατική ένωση ή εργατικό συνδικάτο είναι ταυτόσημοι.
- 9) Η πιο σημαντική μεταβολή που δημιούργησε συνθήκες σχηματισμού εργατικών ενώσεων, είναι η μετακίνηση του αγροτικού πληθυσμού προς τις αναπτυσσόμενες βιομηχανικά περιοχές.
- 10) Μία από τις αποφάσεις που παίρνουν οι υπεύθυνοι μιας επιχείρησης είναι το που θα εγκατασταθεί η επιχείρηση.
- 11) Η απόφαση για το ποια μέλη του νοικοκυριού θα εργαστούν μπορεί να ληφθεί σε συνδυασμό με την απόφαση για την αγορά διαμερίσματος.
- 12) Το κράτος ενδιαφέρεται να ελαχιστοποιήσει τις δυνάμεις που θα μπορούσαν να ανατρέψουν το κοινωνικοπολιτικό καθεστώς που το ίδιο το κράτος εκφράζει.
- 13) Τα εργατικά σωματεία δεν μπορούν να θεωρηθούν ως αντιστάθμισμα στην οικονομική δύναμη του εργοδότη.
- 14) Η μοναδική απόφαση που παίρνει το κάθε νοικοκυριό είναι σχετικά με το τι προϊόντα θα καταναλώσει.
- 15) Το συνολικό εισόδημα του νοικοκυριού βραχυχρόνια θεωρείται σταθερό.
- 16) Όσο μεγαλύτερο είναι το κέρδος μίας επιχείρησης, τόσο πιο βέβαιη θα είναι η επιβίωσή της και η ανάπτυξή της μακροχρόνια.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΤΥΠΟΥ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

1) Νοικοκυριό είναι:

- α) Η οικογένεια
β) ένα άτομο που ζει μόνο του
γ) μία οικογένεια μαζί με την οποία ζουν και άλλα άτομα.
δ) όλα τα παραπάνω

2) Μια επιχείρηση για να πετύχει το μεγαλύτερο δυνατό κέρδος, πρέπει :

- α) να πουλάει όσο το δυνατόν μεγαλύτερες ποσότητες του προϊόντος
β) να παράγει με το χαμηλότερο δυνατό κόστος
γ) να πουλάει όσο το δυνατόν μεγαλύτερες ποσότητες του προϊόντος στη μεγαλύτερη δυνατή τιμή και να παράγει τις ποσότητες αυτές με το χαμηλότερο δυνατό κόστος.
δ) να πουλάει το προϊόν της στη μεγαλύτερη δυνατή τιμή.

3) Βασική επιδίωξη του νοικοκυριού βραχυχρόνια είναι:

- α) η αύξηση του εισοδήματός του
β) η ικανοποίηση των βασικών αναγκών του
γ) η ικανοποίηση όλων των αναγκών του
δ) η πληρέστερη ικανοποίηση των αναγκών του με βάση το εισόδημά του.

4) Οι συνθήκες που οδήγησαν στον σχηματισμό των εργατικών ενώσεων προέκυψαν από :

- α) την αύξηση του πληθυσμού στο τέλος του 18^{ου} αιώνα.
β) τις μεταβολές που επέφερε η βιομηχανική επανάσταση
γ) Την επίδραση που άσκησε η Γαλλική Επανάσταση
δ) την επίδραση που άσκησαν οι ιδέες του Καρλ Μάρξ.

5) Τα εργατικά σωματεία πρωτοεμφανίστηκαν και αναπτύχθηκαν:

- α) τον 14^ο αιώνα στη Γαλλία.
β) τον 18^ο αιώνα στην Ελλάδα
γ) Στο τέλος του 18^{ου} αιώνα στην Αγγλία
δ) Στο τέλος του 19^{ου} αιώνα στις ΗΠΑ

6) Το Κράτος είναι η ισχυρότερη συλλογική οντότητα και η συμπεριφορά του επηρεάζει σε σημαντικό βαθμό:

- α) την οικονομική ζωή της χώρας
β) τις αποφάσεις των επιχειρήσεων
γ) τις αποφάσεις των νοικοκυριών
δ) όλα τα παραπάνω

ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ – ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΩΣΤΟΥ ΛΑΘΟΥΣ

- 1) Το σύνολο των γνώσεων και ικανοτήτων που αποκτά ο άνθρωπος με τη μόρφωση και την εμπειρία ονομάζεται ανθρώπινο κεφάλαιο.
- 2) Κάθε είδος παραγωγής χρησιμοποιεί με διαφορετικό τρόπο την ύλη και τη μετασχηματίζει σε χρήσιμα προϊόντα.
- 3) Τα εργαλεία είναι παραχθέντα μέσα παραγωγής.
- 4) Αμιγής (καθάρ) πνευματική ή χειρωνακτική εργασία δεν υπάρχει.
- 5) Οι ιδιότητες του εδάφους που είναι χρήσιμες στην παραγωγική διαδικασία, εντάσσονται στον παραγωγικό συντελεστή έδαφος.
- 6) Τα στοιχεία που αποτελούν τους συντελεστές παραγωγής, μετατρέπονται σε συντελεστές παραγωγής, ανεξάρτητα αν χρησιμοποιούνται ή όχι στην παραγωγική διαδικασία.
- 7) Επιχειρηματικότητα είναι η ικανότητα που έχουν ορισμένοι άνθρωποι να συνδυάζουν τους συντελεστές παραγωγής, ανεξάρτητα αν διαβλέπουν κέρδος ή όχι σε διάφορες οικονομικές δραστηριότητες.
- 8) Οι παραγωγικοί συντελεστές σε κάθε οικονομία θεωρούνται δεδομένοι στη βραχυχρόνια περίοδο, συνεπώς και οι ποσότητες προϊόντων που μπορούν να παραχθούν θεωρούνται δεδομένες.
- 9) Εργασία και ανθρώπινο κεφάλαιο είναι ταυτόσημες έννοιες.
- 10) Το χρηματικό κεφάλαιο είναι συντελεστής παραγωγής.
- 11) Η εργασία του αγρότη δεν είναι παραγωγικός συντελεστής όταν ο αγρότης παράγει προϊόντα για τον εαυτό του.
- 12) Τα ανεκμετάλλευτα κοιτάσματα πετρελαίου εντάσσονται στον παραγωγικό συντελεστή κεφάλαιο.
- 13) Το ανθρώπινο κεφάλαιο εντάσσεται στον παραγωγικό συντελεστή κεφάλαιο.
- 14) Ένας άνεργος πτυχιούχος θεωρείται εν δυνάμει παραγωγικός συντελεστής εργασία.
- 15) Οι παραγωγικοί συντελεστές τόσο βραχυχρόνια όσο και μακροχρόνια μπορούν να θεωρηθούν δεδομένοι.
- 16) Το έδαφος πάνω στο οποίο χτίζεται ένα εργοστάσιο είναι παραγωγικός συντελεστής όπως είναι και το έδαφος πάνω στο οποίο φυτρώνουν οι διάφορες καλλιέργειες.
- 17) Το έδαφος πάνω στο οποίο χτίζεται ένα εργοστάσιο, ανήκει στον συντελεστή κεφάλαιο.
- 18) Τα προϊόντα δεν επαρκούν να καλύψουν τις ανάγκες των ανθρώπων επειδή οι παραγωγικοί συντελεστές βρίσκονται σε στενότητα.
- 19) Ο καλύτερος τρόπος για να λύσουμε το οικονομικό πρόβλημα είναι να βελτιώσουμε την τεχνολογία και να περιορίσουμε τις ανάγκες μας.

- 20) Το Κύριο οικονομικό πρόβλημα αφορά μόνο τις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες του Τρίτου Κόσμου.
- 21) Η βελτίωση της τεχνολογίας μειώνει τις συνέπειες του κύριου οικονομικού προβλήματος.
- 22) Η στενότητα αγαθών και παραγωγικών συντελεστών σε μια οικονομία απεικονίζονται γεωμετρικά με το εμβαδόν έξω και δεξιά της Κ.Π.Δ.

Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Σε καθεμία από τις επόμενες ερωτήσεις να επιλέξετε τη σωστή απάντηση.

- 1) Το σύνολο των γνώσεων και ικανοτήτων που αποκτά ο άνθρωπος με τη μόρφωση και την εμπειρία του το ονομάζουμε:
- α) εργασία. β) πνευματικό κεφάλαιο,
γ) επιχειρηματικότητα, δ) ανθρώπινο κεφάλαιο.
- 2) Ο συντελεστής κεφάλαιο περιλαμβάνει:
- α) τις πληρωμές για αγορά πρώτων υλών. β) την καλλιεργούμενη έκταση,
γ) τους σπόρους. δ) τις κτιριακές εγκαταστάσεις των επιχειρήσεων.
- 3) Ποιο από τα παρακάτω δεν είναι συντελεστής της παραγωγής;
- α) Το χρηματικό κεφάλαιο, β) Οι βιομηχανικές εγκαταστάσεις,
γ) Η εργασία του λογιστή, δ) Το έδαφος πάνω στο οποίο κτίζεται ένα εργοστάσιο.
- 4) Εν δυνάμει παραγωγικός συντελεστής είναι:
- α) ένα άτομο που εργάζεται. β) ένα ακαλλιέργητο χωράφι,
γ) οι εγκαταστάσεις που χρησιμοποιεί μια επιχείρηση. δ) ένα νοικιασμένο διαμέρισμα
- 5) Την έλλειψη αγαθών οι άνθρωποι προσπαθούν να ξεπεράσουν με:
- α) την οργανωμένη δραστηριότητα,
β) την ανάπτυξη της τεχνολογίας,
γ) την εξεύρεση νέων παραγωγικών πόρων,
δ) όλα τα παραπάνω.

6) Το κύριο οικονομικό πρόβλημα:

- α) είναι προσωρινό και πρόκειται να λυθεί πολύ σύντομα.
- β) αφορά μόνο τις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες και όχι τις πλούσιες χώρες του κόσμου,
- γ) απασχολεί μόνο τους εργάτες και όχι τους εργοδότες.
- δ) είναι μόνιμο και απασχολεί κάθε κοινωνία.

7) Το βασικό οικονομικό πρόβλημα κάθε χώρας είναι:

- α) η ανεπαρκής εκπαίδευση των εργαζομένων.
- β) η κακή οργάνωση των επιχειρήσεων,
- γ) η σχετική έλλειψη των παραγωγικών συντελεστών.
- δ) η ελλιπής ενημέρωση των επιχειρήσεων για τις ανάγκες των καταναλωτών.

8) Το έδαφος πάνω στο οποίο χτίζεται ένα εργοστάσιο ή ένα σπίτι εντάσσεται:

- α) στον παραγωγικό συντελεστή κεφάλαιο,
- β) στον παραγωγικό συντελεστή έδαφος,
- γ) στον εν δυνάμει παραγωγικό συντελεστή έδαφος.
- δ) στον εν δυνάμει παραγωγικό συντελεστή κεφάλαιο.

9) Στα παραχθέντα μέσα παραγωγής ανήκει:

- α) ένα χωράφι.
- β) ένα μηχάνημα που χρησιμοποιείται στην παραγωγή.
- γ) η εργασία ενός ανθρώπου,
- δ) ο ορυκτός πλούτος.

Η ΚΑΜΠΥΛΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ

Οι βασικές υποθέσεις πάνω στις οποίες στηρίζεται η Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων είναι οι εξής:

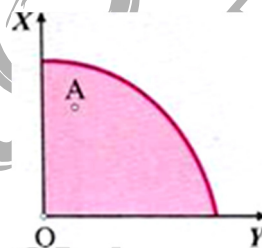
- ❖ Η οικονομία χρησιμοποιεί όλους τους παραγωγικούς συντελεστές που έχει στη διάθεσή της αποδοτικά (ορθολογικά).
- ❖ Η τεχνολογία της παραγωγής είναι δεδομένη.
- ❖ Η οικονομία παράγει δύο μόνο προϊόντα.

Η Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων δείχνει τις μεγαλύτερες ποσότητες ενός προϊόντος που είναι δυνατό να παραχθούν σε μια οικονομία για κάθε δεδομένη ποσότητα του άλλου προϊόντος.

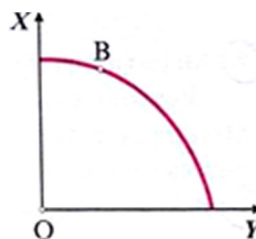
Ένας συνδυασμός παραγωγής μπορεί να βρισκεται:

- 1) αριστερά της Κ.Π.Δ., που σημαίνει ότι η οικονομία δεν χρησιμοποιεί όλες τις παραγωγικές της δυνατότητες και ορισμένοι παραγωγικοί συντελεστές υποαπασχολούνται. Ο συνδυασμός αυτός χαρακτηρίζεται ως Εφικτός.

(Στο παρακάτω σχήμα, η σκιασμένη επιφάνεια δείχνει τους εφικτούς συνδυασμούς.)

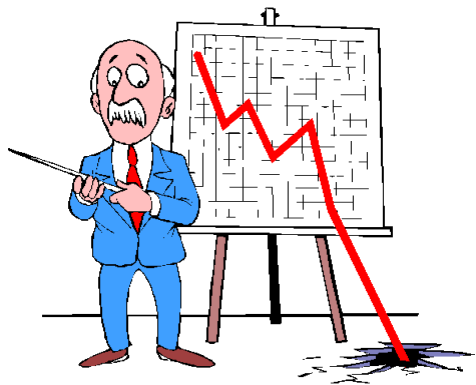

- 2) πάνω στην Κ.Π.Δ., που σημαίνει ότι εξασφαλίζεται η πλήρης απασχόληση των παραγωγικών συντελεστών της οικονομίας. Έτσι χαρακτηρίζεται ως μέγιστος συνδυασμός. (Στο παρακάτω σχήμα, όλα τα σημεία που αποτελούν την Κ.Π.Δ. είναι οι μέγιστοι συνδυασμοί.)

- 3) δεξιά της Κ.Π.Δ., που σημαίνει ότι βρίσκεται εκτός των παραγωγικών δυνατοτήτων της οικονομίας και χαρακτηρίζεται ως ανέφικτος συνδυασμός. (Στο επόμενο σχήμα, η σκιασμένη επιφάνεια δείχνει τους ανέφικτους συνδυασμούς.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1
ΒΑΣΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ
ΒΑΣΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ
Β' ΜΕΡΟΣ
(ΑΣΚΗΣΕΙΣ)

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

ΚΕ_χ=Μονάδες του Ψ που θυσιάζονται/ Μονάδες του Χ που παράγονται

Ή

$$\text{ΚΕ}_x = \Delta\Psi / \Delta X$$

ΚΕ_ψ= Μονάδες του Χ που θυσιάζονται/ Μονάδες του Ψ που παράγονται

Ή

$$\text{ΚΕ}_\psi = \Delta X / \Delta\Psi$$

ΕΠΙΣΗΣ ΙΣΧΥΕΙ

$$\text{ΚΕ}_x \times \text{ΚΕ}_\psi = 1$$

$$\text{ΚΕ}_x = 1 / \text{ΚΕ}_\psi$$

$$\text{ΚΕ}_\psi = 1 / \text{ΚΕ}_x$$

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ: Αν μεταξύ δύο συνδυασμών παραγωγής το $\text{ΚΕ}_\psi = 2$, αυτό σημαίνει ότι για να παραχθεί μία μονάδα του αγαθού Ψ, ΘΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ 2 ΜΟΝΑΔΕΣ ΤΟΥ ΑΓΑΘΟΥ Χ.

- Κόστος ευκαιρίας υπάρχει τόσο στην παραγωγή, όσο και στην κατανάλωση.
- Το χρηματικό κόστος είναι το πραγματικό ή εναλλακτικό κόστος εκφρασμένο σε χρήμα.

Συνήθως, το κόστος ευκαιρίας ενός αγαθού είναι αυξανόμενο. Το αυξανόμενο κόστος ευκαιρίας οφείλεται στο γεγονός ότι οι συντελεστές παραγωγής δεν είναι εξίσου κατάλληλοι για την παραγωγή όλων των αγαθών. Καθώς αυξάνεται η παραγωγή ενός αγαθού, θα αποσπώνται από την παραγωγή άλλων αγαθών συντελεστές που θα είναι όλο και λιγότερα κατάλληλοι για την παραγωγή του πιο πάνω αγαθού. Θα απαιτούνται, δηλαδή, ολοένα και περισσότερες μονάδες από τα άλλα αγαθά για την παραγωγή κάθε επιπλέον μονάδας του υπόψη αγαθού, πράγμα που σημαίνει αυξανόμενο κόστος ευκαιρίας.

Γεωμετρική ερμηνεία του κόστους ευκαιρίας

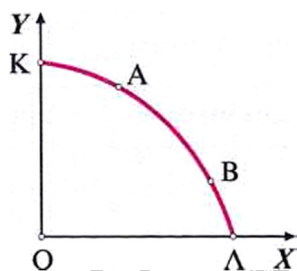
Το κόστος ευκαιρίας κάθε πρόσθετης μονάδας του αγαθού Χ σε όρους του αγαθού Υ δίνεται από την κλίση του ευθύγραμμου τμήματος που συνδέει δύο διαδοχικούς συνδυασμούς κατά μήκος μιας Κ.Π.Δ., μεταξύ των οποίων το κόστος ευκαιρίας παραμένει σταθερό. Για απειροελάχιστες μεταβολές των Χ και Υ, το ΚΕ_x δίνεται από την κλίση της εφαπτομένης σ' ένα σημείο της Κ.Π.Δ.

ΚΟΣΤΟΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΜΠΥΛΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ

1) Αυξανόμενο κόστος ευκαιρίας

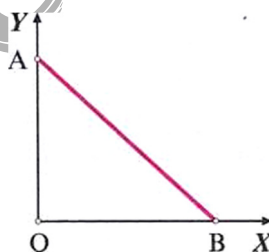
- Η Κ.Π.Δ. είναι κοίλη προς την αρχή των αξόνων.
- Η κλίση της εφαπτομένης στα διάφορα σημεία της Κ.Π.Δ. αυξάνεται κατά απόλυτη τιμή.
- Η καταλληλότητα των χρησιμοποιούμενων παραγωγικών συντελεστών στην παραγωγή των δύο αγαθών συνεχώς μειώνεται, καθώς αυξάνεται η παραγωγή τους.

Είναι η συνήθης περίπτωση.

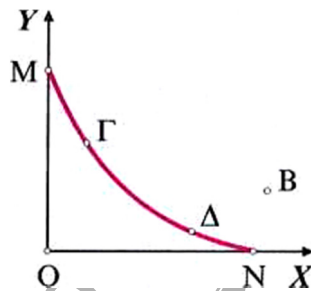
ii) Σταθερό κόστος ευκαιρίας

- Εφόσον το κόστος ευκαιρίας είναι σταθερό, η κλίση όλων των ευθύγραμμων τμημάτων είναι ίδια, συνεπώς η Κ.Π.Δ. είναι ευθύγραμμη.
- Η κλίση της ευθύγραμμης Κ.Π.Δ. είναι το κόστος ευκαιρίας.
- Οικονομικά αυτό εξηγείται με το ότι οι συντελεστές της παραγωγής είναι το ίδιο κατάλληλοι στην παραγωγή και των δύο αγαθών σε σταθερές μεταξύ τους αναλογίες.
- Το σταθερό κόστος ευκαιρίας εμφανίζεται στην περίπτωση των ομοειδών προϊόντων, όπως είναι για παράδειγμα το κριθάρι και το σιτάρι, επίσης και στην περίπτωση ίδιας εξειδίκευσης και καταλληλότητας των παραγωγικών συντελεστών.

iii) Φθίνον κόστος ευκαιρίας

- Στην περίπτωση αυτή η καμπύλη θα έπρεπε να ήταν κυρτή προς την αρχή των αξόνων, όπως στο διπλανό σχήμα.
- Η κλίση της εφαπτομένης στα διάφορα σημεία αυτής της καμπύλης μειώνεται συνεχώς.
- Από οικονομική άποψη αυτό σημαίνει ότι η καταλληλότητα των χρησιμοποιούμενων παραγωγικών συντελεστών αυξάνεται συνεχώς.
- Αυτή η καμπύλη δεν είναι καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων, γιατί δεν περιλαμβάνει μέγιστους συνδυασμούς.

Πλήρης απασχόληση των παραγωγικών συντελεστών

Όταν μια οικονομία απασχολεί έναν συγκεκριμένο αριθμό εργατών (π.χ. 5 εργάτες) και ο κάθε εργάτης είναι κατάλληλος στην παραγωγή και του ενός και του άλλου αγαθού (π.χ. 1 εργάτης μπορεί να παράγει είτε 10 μονάδες X είτε 20 μονάδες Y), τότε, προκειμένου να κατασκευάσουμε την Κ.Π.Δ. της οικονομίας και να υπολογίσουμε το κόστος ευκαιρίας, αναπτύσσουμε σε έναν πίνακα την πλήρη απασχόληση των εργατών. Ξεκινάμε με $L_x = 0, X = 0$, μετά $L_x = 1, X = 10$, μέχρι $L_x = 5, X = 50$. Όταν $L_x = 0, X = 0$, από την πλευρά του Y έχουμε $L_y = 5, Y = 100$, στη συνέχεια $L_y = 4, Y = 80$ κ.ο.κ.

Προφανώς, η Κ.Π.Δ. θα είναι μια ευθεία και το κόστος ευκαιρίας θα είναι σταθερό. Η πλήρης απασχόληση εμφανίζεται με διάφορες παραλλαγές (όπως θα δούμε παρακάτω στις λυμένες ασκήσεις).

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

1) Μια οικονομία παράγει σε συνθήκες πλήρους απασχόλησης δύο αγαθά X και Y κατά τους συνδυασμούς που φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

A) Να υπολογίσετε το $ΚΕ_x$ και το $ΚΕ_y$ σε όλους τους διαδοχικούς συνδυασμούς και να σχολιάσετε το αποτέλεσμα.

B) Να κατασκευάσετε την Κ.Π.Δ. της οικονομίας.

Γ) Να δώσετε τη γεωμετρική ερμηνεία του $ΚΕ_x$.

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ	X	Y
A	0	53
B	50	43
Γ	80	28
Δ	90	20
E	100	0

2) Μια οικονομία με δεδομένη τεχνολογία παράγει δύο αγαθά X και Y σε έναν μέγιστο συνδυασμό με ποσότητες 300 και 80 μονάδες αντίστοιχα. Αν το εναλλακτικό κόστος του Y σε όρους X είναι σταθερό και ίσο με 10, πόσες μονάδες του αγαθού X πρέπει να θυσιαστούν, για να φθάσει η παραγωγή του Y στις 105 μονάδες;

3) Μια οικονομία που παράγει δύο μόνο αγαθά X και Y με δεδομένη τεχνολογία έχει έναν μέγιστο συνδυασμό $X = 1000$ και $Y = 800$. Το κόστος ευκαιρίας του X σε όρους Y είναι σταθερό και ίσο με 2 σε όλο το μήκος της Κ.Π.Δ. α) Να βρεθεί αν είναι εφικτοί ή ανέφικτοι ή μέγιστοι οι παρακάτω συνδυασμοί:

i) $X = 800$ $Y = 1150$

ii) $X = 300$ $Y = 2300$

iii) $X = 1100$ $Y = 600$

β) Ποια είναι η μέγιστη ποσότητα του X που μπορεί να παράγει η οικονομία;

γ) Ποια είναι η μέγιστη ποσότητα του Y που μπορεί να παράγει η οικονομία;

4) Μια οικονομία παράγει σε συνθήκες πλήρους απασχόλησης δύο αγαθά X και Y κατά τους συνδυασμούς που φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

a) Να βρείτε τη μέγιστη ποσότητα του Ψ που αντιστοιχεί σε $X = 50$.

β) Να βρείτε τη μέγιστη ποσότητα του X που αντιστοιχεί σε $Y = 38$.

γ) Να υπολογίσετε το $ΚΕ_x$ όταν η ποσότητα του X αυξάνεται από 16 σε 76 μονάδες,

δ) Πόσες μονάδες του Y πρέπει να θυσιαστούν, για να παραχθούν οι πρώτες 48 μονάδες του X?

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ	ΑΓΑΘΟ Χ	ΑΓΑΘΟ Ψ
A	0	110
B	20	105
Γ	40	90
Δ	60	70
E	80	40
Z	100	0

5) Δίνεται ο παρακάτω πίνακας παραγωγικών δυνατοτήτων μίας οικονομίας που παράγει δύο αγαθά Χ και Υ με δεδομένη τεχνολογία και πλήρη απασχόληση των παραγωγικών της συντελεστών. Να εξετάσετε (υπολογιστικά) με τη βοήθεια του κόστους ευκαιρίας καθέναν από τους παρακάτω συνδυασμούς αγαθών αν είναι εφικτός ή όχι.

α) $X = 30$ και $Y = 340$

β) $X = 70$ και $Y = 120$

γ) $X = 10$ και $Y = 385$

	Χ	Ψ
A	0	400
B	20	380
Γ	40	300
Δ	60	200
E	80	0

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΩΣΤΟΥ ΛΑΘΟΥΣ

- 1) Το κόστος ευκαιρίας υπάρχει και για τα οικονομικά και για τα ελεύθερα αγαθά.
- 2) Αν μια οικονομία παράγει σ' ένα σημείο εντός της Κ.Π.Δ. και θέλει να αυξήσει την παραγωγή του ενός αγαθού, θα πρέπει οπωσδήποτε να μειώσει την παραγωγή του άλλου.
- 3) Χρηματικό και πραγματικό κόστος δεν συσχετίζονται.
- 4) Το κόστος ευκαιρίας προϊόντος X σε όρους Y δείχνει το κατά μονάδα κόστος του προϊόντος X.
- 5) Μια Κ.Π.Δ. κοίλη προς την αρχή των αξόνων είναι η γεωμετρική έκφραση του νόμου του αυξανόμενου κόστους ευκαιρίας.
- 5) Όταν η Κ.Π.Δ. είναι ευθύγραμμη, τότε το κόστος ευκαιρίας είναι σταθερό.
- 6) Αν μια οικονομία παράγει σ' έναν μέγιστο συνδυασμό $X = 50$ και $Y = 80$, ο συνδυασμός $X = 50$ και $Y = 70$ είναι εφικτός.
- 7) Όταν μια οικονομία με δεδομένη τεχνολογία και πλήρη απασχόληση των παραγωγικών συντελεστών παράγει τον συνδυασμό $X = 80$ και $Y = 100$, τότε μπορεί να παράγει και τον συνδυασμό $X = 80$ και $Y = 120$.
- 8) Το χρηματικό κόστος ενός αγαθού είναι το πραγματικό ή το εναλλακτικό κόστος του εκφρασμένο σε χρήμα. (Εξετάσεις 2007)
- 9) Το κόστος ευκαιρίας του αγαθού A σε όρους του αγαθού B δείχνει πόσες μονάδες του αγαθού B θυσιάζονται, όταν παράγεται μία επιπλέον μονάδα από το αγαθό A. (Εξετάσεις 2006)
- 10) Σε μια οικονομία που παράγει δύο αγαθά X και Y, με δεδομένη τεχνολογία και πλήρη απασχόληση παραγωγικών συντελεστών, αν χειροτερεύσει η τεχνολογία παραγωγής του αγαθού Y, τότε σε μια δεδομένη μεταβολή του X το κόστος ευκαιρίας του αγαθού X θα μειωθεί.
- 11) Όταν η οικονομία λειτουργεί κάτω από συνθήκες υποαπασχόλησης των παραγωγικών της συντελεστών και μεταβαίνει από έναν εφικτό σε έναν άλλο εφικτό συνδυασμό, δεν έχει κόστος ευκαιρίας, εφόσον οι ποσότητες των υποαπασχολούμενων παραγωγικών συντελεστών παραμένουν αμετάβλητες.
- 12) Το κόστος ευκαιρίας μπορεί να υπολογιστεί μόνο στην παραγωγή και όχι στην κατανάλωση.
- 13) Σε μια οικονομία που παράγει δύο αγαθά με δεδομένη τεχνολογία και απασχολεί όλους τους παραγωγικούς συντελεστές που έχει στη διάθεσή της αποδοτικά (ορθολογικά) δεν μπορεί να υπάρξει φθίνον κόστος ευκαιρίας.

14) Μεταξύ δύο διαδοχικών μέγιστων συνδυασμών των αγαθών X και Y ισχύει πάντοτε η σχέση:

$$KE_X \cdot KE_Y = 1$$

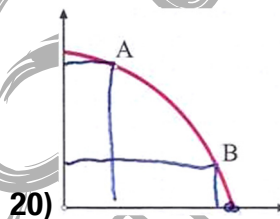
15) Αν μεταξύ δύο διαδοχικών μέγιστων συνδυασμών των ποσοτήτων των αγαθών X και Y το κόστος ευκαιρίας του X σε όρους Y είναι 2, τότε για να παραχθεί μία μονάδα του αγαθού Y πρέπει να θυσιαστεί μισή μονάδα του αγαθού X.

16) Αν σε μια καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων το κόστος ευκαιρίας του X σε όρους Y είναι αυξανόμενο, τότε και το κόστος ευκαιρίας του Y σε όρους X είναι αυξανόμενο.

17) Αν σε μια καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων το κόστος ευκαιρίας του X σε όρους Y είναι σταθερό και ίσο με 2, με $\Delta X \neq \Delta Y$, τότε και το κόστος ευκαιρίας του Y σε όρους X είναι σταθερό και ίσο με 2.

18) Το πραγματικό κόστος μιας εξόδου ενός μαθητή για διασκέδαση, είναι μόνο το χρηματικό ποσό που διέθεσε γι' αυτή. (Εξετάσεις 2014)

19) Δίνεται το επόμενο σχήμα. Το κόστος ευκαιρίας του αγαθού X σε όρους του Y είναι μεγαλύτερο στο σημείο B σε σχέση με το σημείο A.

21) Με βάση το σχήμα της προηγούμενης ερώτησης το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Y σε όρους του X είναι μικρότερο στο σημείο A σε σχέση με το σημείο B.

22) Στο κόστος ευκαιρίας των μεταπτυχιακών σπουδών στο εξωτερικό ενός φοιτητή συμπεριλαμβάνεται και το κόστος της διατροφής του.

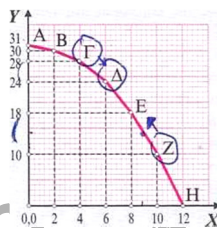
23) Σε μια οικονομία μια βελτίωση της τεχνολογίας παραγωγής και των δύο αγαθών, που έχει σαν αποτέλεσμα την ισόποση αύξηση των ποσοτήτων των αγαθών X και Y, το κόστος ευκαιρίας των δύο αγαθών παραμένει αμετάβλητο.

Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Σε καθεμία από τις επόμενες ερωτήσεις να επιλέξετε τη σωστή απάντηση.

- 1) Μια οικονομία παρουσιάζει σταθερό κόστος ευκαιρίας. Αυτό σημαίνει ότι η Κ.Π.Δ. της είναι:
- α) κυρτή προς την αρχή των αξόνων. β) κοίλη προς την αρχή των αξόνων,
 γ) ευθύγραμμη. δ) όλα τα παραπάνω.

2) Στο επόμενο σχήμα απεικονίζεται η καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων μιας οικονομίας, έστω ΑΒΓΔΕΖΗ, που παράγει δύο αγαθά Χ και Υ σε συνθήκες πλήρους απασχόλησης. Το κόστος ευκαιρίας του Χ κατά τη μετάβαση από τον συνδυασμό Γ στον συνδυασμό Δ είναι:

- α) 1 μονάδα Υ β) 3 μονάδες Υ γ) 2 μονάδες Υ δ) 4 μονάδες Υ

3) Το χρηματικό κόστος:

- α) δεν έχει καθόλου σχέση με το πραγματικό ή εναλλακτικό κόστος,
 β) είναι το εναλλακτικό κόστος εκφρασμένο σε χρήμα
 γ) είναι το αντίθετο του εναλλακτικού κόστους,
 δ) είναι το αντίστροφο του εναλλακτικού κόστους.

4) Με βάση το διάγραμμα της ερώτησης 2, το κόστος ευκαιρίας του Υ κατά τη μετάβαση από τον συνδυασμό Ζ στον συνδυασμό Ε είναι:

- α) 0,25 μονάδες Χ β) 0,50 μονάδες Χ
 γ) 1 μονάδα Χ δ) 2 μονάδες Χ

5) Με βάση το διάγραμμα της ερώτησης 2, η μέγιστη ποσότητα του Χ που αντιστοιχεί σε $Y = 14$ μονάδες είναι:

- α) 8,5 μονάδες β) 8,75 μονάδες
 γ) 9 μονάδες δ) 9,25 μονάδες

6) Με βάση το διάγραμμα της ερώτησης 2, ο συνδυασμός $K(X = 8, Y = 20)$ είναι:

- α) ανέφικτος. β) μέγιστος,
γ) εφικτός. δ) κανένα από τα παραπάνω.

7) Ένα άτομο Α αγόρασε ένα ποδήλατο αντί 60 ευρώ πριν δύο χρόνια. Η αξία του ποδηλάτου τώρα είναι 35 ευρώ, ενώ η αγορά ενός καινούριου στοιχίζει 75 ευρώ σήμερα. Όταν πουλήσει το παλιό ποδήλατο και αγοράσει το καινούριο, ποιο θα είναι το χρηματικό κόστος ευκαιρίας του καινούριου ποδηλάτου;

- α) 35 ευρώ β) 40 ευρώ γ) 60 ευρώ δ) 75 ευρώ

8) Το πραγματικό κόστος ενός αγαθού, με δεδομένο ότι οι παραγωγικοί συντελεστές βρίσκονται σε στενότητα, είναι:

- α) το κόστος μεταβολής της τεχνολογίας παραγωγής του.
β) το κόστος μεταβολής των προτιμήσεων των καταναλωτών.
γ) τα άλλα αγαθά που θυσιάστηκαν για την παραγωγή του.
δ) το μέγεθος της παραγωγής του σε δεδομένη χρονική στιγμή.

9) Το κόστος ευκαιρίας όχι μόνο δεν είναι το ίδιο, αλλά όταν είναι αυξανόμενο αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι:

- α) βελτιώνεται η τεχνολογία παραγωγής,
β) οι παραγωγικοί συντελεστές δεν είναι εξίσου κατάλληλοι για την παραγωγή όλων των αγαθών.
γ) οι παραγωγικοί συντελεστές είναι κατάλληλοι για την παραγωγή όλων των αγαθών,
δ) οι παραγωγικοί συντελεστές είναι κατάλληλοι για την παραγωγή των αγαθών σε σταθερές μεταξύ τους αναλογίες.

10) Η πιο συνήθης μορφή καμπύλης παραγωγικών δυνατοτήτων που συναντάμε είναι:

- α) η κυρτή προς την αρχή των αξόνων, β) η κοίλη προς την αρχή των αξόνων,
γ) η ευθύγραμμη. δ) όλες οι παραπάνω.

11) Όταν ένα προϊόν κοστίζει στον αγοραστή 100 €, τότε το χρηματικό αυτό ποσό αντιπροσωπεύει:

- α) το πραγματικό μας εισόδημα,
β) το κέρδος του παραγωγού,

- γ) όλα τα άλλα προϊόντα που θα μπορούσαν να αγοραστούν αντί αυτού και έχουν αξία 100 €.
δ) το πλήθος των προϊόντων που η τιμή τους είναι 100 €.

12) Αυξανόμενο κόστος ευκαιρίας έχουμε όταν για την παραγωγή μιας επιπλέον μονάδας ενός αγαθού η οικονομία που βρίσκεται σε πλήρη απασχόληση είναι αναγκασμένη:

- α) να θυσιάζει συνεχώς μικρότερες ποσότητες από το άλλο αγαθό,
β) να θυσιάζει συνεχώς μεγαλύτερες ποσότητες από το άλλο αγαθό,
γ) να αυξάνει την ποσότητα των παραγωγικών συντελεστών της οικονομίας,
δ) να θυσιάζει τις ίδιες ακριβώς ποσότητες από το άλλο αγαθό.

13) Από καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων που έχει την ίδια κλίση σε όλο το μήκος της συμπεραίνουμε ότι το κόστος ευκαιρίας είναι:

- α) φθίνον. β) αυξανόμενο.
γ) σταθερό, δ) πάντα ίσο με τη μονάδα.

14) Μια οικονομία παράγει δύο αγαθά X και Ψ, απασχολεί πλήρως και αποδοτικά τους παραγωγικούς συντελεστές που διαθέτει και η τεχνολογία είναι δεδομένη. Το κόστος ευκαιρίας είναι σταθερό σε όλο το μήκος της καμπύλης παραγωγικών δυνατοτήτων. Αν βελτιωθεί η τεχνολογία παραγωγής του Ψ με αποτέλεσμα σε κάθε συνδυασμό παραγωγής η ποσότητα του Ψ να διπλασιάζεται, ενώ η ποσότητα του X να μένει σταθερή, τότε:

- α) το κόστος ευκαιρίας του Ψ θα μειωθεί, ενώ το κόστος ευκαιρίας του X θα αυξηθεί,
β) το κόστος ευκαιρίας του Ψ θα αυξηθεί, ενώ το κόστος ευκαιρίας του X θα μειωθεί,
γ) το κόστος ευκαιρίας του Ψ και το κόστος ευκαιρίας του X θα αυξηθούν ταυτόχρονα.
δ) το κόστος ευκαιρίας του Ψ και το κόστος ευκαιρίας του X θα μειωθούν ταυτόχρονα.

15) Μια οικονομία παράγει δύο αγαθά X και Ψ, απασχολεί πλήρως και αποδοτικά τους παραγωγικούς συντελεστές που διαθέτει και παράγει ποσότητες του αγαθού X και του αγαθού Ψ σε διάφορους συνδυασμούς. Αν λόγω βελτίωσης της τεχνολογίας αυξηθεί η παραγωγή του αγαθού X κατά 50% και του αγαθού Ψ κατά 50% αντίστοιχα, τότε μεταξύ δύο μέγιστων συνδυασμών θα ισχύει:

- α) $KE_x = KE_x'$ και $KE_\psi = KE_\psi'$
β) $KE_x > KE_x'$ και $KE_\psi < KE_\psi'$
γ) $KE_x < KE_x'$ και $KE_\psi > KE_\psi'$
δ) $KE_x = KE_x'$ και $KE_\psi > KE_\psi'$

16) Μια οικονομία παράγει δύο αγαθά X και Ψ, απασχολεί πλήρως και αποδοτικά τους παραγωγικούς συντελεστές που διαθέτει και παράγει ποσότητες του αγαθού X και του αγαθού Ψ σε διάφορους συνδυασμούς. Αν λόγω βελτίωσης της τεχνολογίας αυξηθεί η παραγωγή του αγαθού X κατά 100% και η παραγωγή του αγαθού Ψ κατά 60% αντίστοιχα, τότε μεταξύ δύο μέγιστων συνδυασμών θα ισχύει:

- α) $KE_x = KE_x'$ και $KE_\psi = KE_\psi'$ β) $KE_x > KE_x'$ και $KE_\psi < KE_\psi'$
 γ) $KE_x < KE_x'$ και $KE_\psi > KE_\psi'$ δ) $KE_x = KE_x'$ και $KE_\psi > KE_\psi'$

17) Μία οικονομία παράγει δύο αγαθά X και Ψ και με δεδομένη τεχνολογία απασχολεί πλήρως και αποδοτικά τους παραγωγικούς συντελεστές που διαθέτει. Οι συνδυασμοί παραγωγής και το κόστος ευκαιρίας του αγαθού X δίνονται στον παρακάτω πίνακα:

	X	Ψ	KE_x
A	0		
B	5		
Γ	10		
Δ	15		
E	20		
Z	25		

Πόσες μονάδες του αγαθού Ψ πρέπει να θυσιαστούν για να αυξηθεί η παραγωγή του αγαθού X από 12 σε 17 μονάδες;

- α) 9
 β) 5
 γ) 22
 δ) δεν μπορούμε να απαντήσουμε γιατί δεν γνωρίζουμε τις ποσότητες του αγαθού Ψ.

18) Μια οικονομία παράγει δύο αγαθά X και Ψ, απασχολεί πλήρως και αποδοτικά τους παραγωγικούς συντελεστές που διαθέτει και παράγει ποσότητες του αγαθού X και του αγαθού Ψ σε διάφορους συνδυασμούς. Αν λόγω βελτίωσης της τεχνολογίας αυξηθεί η παραγωγή του αγαθού X κατά 60% και η παραγωγή του αγαθού Ψ κατά 100% αντίστοιχα, τότε μεταξύ δύο μέγιστων συνδυασμών θα ισχύει:

- α) $KE_x = KE_x'$ και $KE_\psi = KE_\psi'$
 β) $KE_x > KE_x'$ και $KE_\psi < KE_\psi'$
 γ) $KE_x < KE_x'$ και $KE_\psi > KE_\psi'$
 δ) $KE_x = KE_x'$ και $KE_\psi > KE_\psi'$

19) Μία οικονομία παράγει δύο αγαθά Χ και Ψ και με δεδομένη τεχνολογία απασχολεί πλήρως και αποδοτικά τους παραγωγικούς συντελεστές που διαθέτει. Οι συνδυασμοί παραγωγής και το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Χ δίνονται στον παρακάτω πίνακα:

	Χ	Ψ	ΚΕ _χ
A	0		
B	20		
Γ	30		2
Δ	50		3
E	60		4
Z	72		

Πόσες μονάδες του αγαθού Ψ πρέπει να θυσιαστούν για να αυξηθεί η παραγωγή του αγαθού Χ από 25 σε 55 μονάδες;

- α) 90 β) 30
 γ) 80 δ) δεν μπορούμε να απαντήσουμε γιατί δεν γνωρίζουμε τις ποσότητες του αγαθού Ψ.

20) Μια οικονομία παράγει δύο αγαθά Χ και Ψ, απασχολεί πλήρως και αποδοτικά τους παραγωγικούς συντελεστές που διαθέτει και παράγει ποσότητες του αγαθού Χ και του αγαθού Ψ σε διάφορους συνδυασμούς. Αν από τον συνδυασμό Α στον Β όταν παράγονται 15 μονάδες Χ θυσιάζονται 30 μονάδες Ψ, τότε το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ είναι:

- α) 2 μονάδες Ψ.
 β) 1 / 2 της μονάδας Χ.
 γ) 2 μονάδες Χ.
 δ) 1 / 2 της μονάδας Ψ.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1) Δίνεται ο παρακάτω πίνακας

	X	Ψ	Ψ'
A	0	400	500
B	20	390	480
Γ	40	370	450
Δ	60	340	410
E	80	300	360
Z	100	250	300
H	120	190	230
Θ	140	110	130
I	160	0	0

A) Να κατασκευαστεί η καμπύλη των παραγωγικών δυνατοτήτων της οικονομίας για τα αγαθά X και Ψ και να βρεθεί το κόστος ευκαιρίας του X σε όρους Ψ και αντίστροφα.

B) Στο ίδιο διάγραμμα να γίνει και η καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων με βελτιωμένη τεχνολογία για το αγαθό Ψ, όπως φαίνεται στη στήλη Ψ'. Να βρεθεί το νέο κόστος ευκαιρίας του X σε όρους του Ψ.

2) Δίνεται ο επόμενος πίνακας παραγωγικών δυνατοτήτων μίας υποθετικής οικονομίας:

	X	Ψ
A	0	100
B	10	90
Γ	20	70
Δ	30	40
E	40	0

A) Να υπολογιστεί το κόστος ευκαιρίας του αγαθού X σε όρους του αγαθού Ψ.

B) Να υπολογιστεί το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ σε όρους του αγαθού X.

Γ) Να σχεδιάσετε την καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων της οικονομίας και να αιτιολογήσετε τη μορφή της.

3) Να συμπληρωθεί ο παρακάτω πίνακας:

	X	Ψ	ΚΕ _Ψ
A		0	1
B	240	20	2
Γ			
Δ			6
E	0		

Δίνονται: Το κόστος ευκαιρίας του Ψ σε όρους X από τον συνδυασμό A στον B είναι 1. Από τον συνδυασμό Γ στον B η αύξηση του X είναι 20% και το κόστος ευκαιρίας του Ψ σε όρους X είναι 2. Από τον συνδυασμό Γ στον Δ η αύξηση του Ψ είναι 50%, ενώ το X μειώνεται κατά 80 μονάδες. Το κόστος ευκαιρίας του Ψ από τον συνδυασμό Δ στον E είναι 6.

4) Μια οικονομία με δεδομένη τεχνολογία παράγει δύο αγαθά X και Ψ . Ο παρακάτω πίνακας μας δίνει συνδυασμούς όταν απασχολούνται όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές αποδοτικά.

	X	Ψ
A	0	110
B	10	90
Γ	20	50
Δ	30	0

Να βρεθεί αν οι παρακάτω συνδυασμοί είναι εφικτοί, ανέφικτοι ή μέγιστοι:

A) $X=14, \Psi=76$

B) $X=22, \Psi=44$

Γ) $X=8, \Psi=92$

5) Μια οικονομία παράγει δύο αγαθά X και Ψ σε συνθήκες πλήρους απασχόλησης κατά τους εξής συνδυασμούς:

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ	X	Ψ	$ΚΕ_{\Psi}$
A	0		5
B	20		4
Γ	40	10	
Δ	60	0	

A) Να συμπληρώσετε τον πίνακα.

B) Να βρείτε τη μέγιστη ποσότητα του Ψ που αντιστοιχεί σε $X = 28$.

Γ) Να εξετάσετε αν είναι εφικτός ο συνδυασμός K ($X= 50, Y = 4$).

6) Ο Στον επόμενο πίνακα δίνονται ορισμένοι συνδυασμοί ποσοτήτων παραγωγής των αγαθών X και Y , που βρίσκονται πάνω στην καμπύλη των παραγωγικών δυνατοτήτων μιας υποθετικής οικονομίας.

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ	X	Ψ
A	0	700
B	50	600
Γ	100	400
Δ	150	0

A) Να υπολογιστεί το κόστος ευκαιρίας του αγαθού X σε όρους του αγαθού Ψ για όλους τους διαδοχικούς συνδυασμούς.

B) Να εξεταστεί (υπολογιστικά), με τη βοήθεια του κόστους ευκαιρίας, ποιος από τους παρακάτω συνδυασμούς βρίσκεται επί, ποιος δεξιά και ποιος αριστερά της καμπύλης των παραγωγικών δυνατοτήτων.

i) $X = 120$ και $Y = 230$

ii) $X = 60$ και $Y = 560$

iii) $X = 100$ και $Y = 500$

(Γενικές εξετάσεις 2000)

6) Μια οικονομία παράγει δύο αγαθά X και Y σε συνθήκες πλήρους απασχόλησης κατά τους εξής συνδυασμούς:

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ	X	Y
A	0	400
B	X_B	300
Γ	100	200
Δ	150	Y_Δ
E	X_E	0

Επιπλέον, δίνεται ότι το $ΚΕ_x$ είναι παντού σταθερό.

A) Να υπολογίσετε τα X_B , X_E και Y_Δ .

B) Να υπολογίσετε το $ΚΕ_x$ και το $ΚΕ_y$.

Γ) Να κατασκευάσετε την Κ.Π.Δ. της οικονομίας και να αιτιολογήσετε τη μορφή της.

Δ) Να εξετάσετε αν είναι εφικτός ο συνδυασμός $H(X=120, Y=180)$

Αβέρωφ 8, Πλατεία Καπνεργάτη
t/f: 2510 832 201

www.ariston.gr
info@ariston.gr